

М. М. ТРЕТЯК, канд. с.-г. наук

ДФ УНДІР

М. В. КОЗЛОВСЬКА, зоотехнік

НВО «Еліта» (Дніпропетр. філ.)

ВИКОРИСТАННЯ ЧЕРВОНО-РЯБИХ ГОЛШТИНІВ У ПРОГРАМІ УДОСКОНАЛЕННЯ ЧЕРВОНОЇ СТЕПОВОЇ ХУДОБИ

Ідеться про поліпшення за розробленою науковцями схемою протягом більш як 10 років червоної степової худоби червоною датською, помісей — червоно-рябою голштинською. Встановлено, що показники продуктивності та технологічних якостей зростають у помісних тварин із збільшенням кровності по поліпшуючій породі.

У 70-х рр. молочне тваринництво Української РСР, як і всієї країни, було спрямоване на інтенсивне виробництво молока. В першу чергу при цьому звертали увагу не лише на здатність тварин до високих надоїв, але й придатність їх до умов промислового виробництва молочної продукції, тобто пристосованість корів до утримання на комплексах, придатність вим'я до машинного доїння та ін. За свідченням літературних джерел (Всяких А. С., 1971; Близна В. М., 1977; Воронюк І. П., 1979, та ін.), червона степова худоба в переважній більшості поступається іншим молочним породам за показниками придатності до машинного доїння.

Методика досліджень. В 1978 р. науковцями ДФ УНДІР розпочалася робота по поліпшенню червоної степової худоби за визначеною схемою, якою передбачалось на першому етапі використати на червоній степовій та помісках з англерами червону датську породу, а вже на цій основі — бугаїв червоно-рябій голштинської. Для цієї роботи був визначений ряд господарств. Слід зазначити, що про використання у схемі голштинської породи і раніше, і тепер не виникало питань. А ось чому була вибрана червона датська, а не англєрська? Виходили з того, що на батьківщині англєрської породи з метою підвищення її конкурентоздатності використовують бугаїв червоної датської. На той час в стадах не залишилось тварин англєрської худоби, які не несли б значну частку крові червоної датської. Отже, остання була включена до схем створення нової породи як носій значно більшого генетичного потенціалу молочної продуктивності.

Результати досліджень. Отримано декілька тисяч потомків, створених за схемою підбору. У 1989 р. обсяг голштинізації зріс до 60 тис. гол червоної степової худоби і охопив усі провідні племферми. Кількість лактуючого поголів'я поки що значно менша, але результати досить переконливі. Корови кровності 1/2 червона степова × 1/2 червона датська у колгосп ім. Калініна Широківського району переважали корів червоної степової за надоєм на 291 кг молока та на 0,02 % за вмістом жиру ($P < 0,05$), а напівкровні помісі за голштинською породою мали вищі надої на 443—1196 кг (по різних бугаях). Такі корови відзначалися більшою живою масою (на 45—55 кг), кращими формами екстер'єру. Практично були відсутні притаманні червоній степовій породі шилозадість, дахоподібність, звислість задку, шаблястий ніг, непропорційність розвитку часток вим'я та дійок. Швидкість молоковіддачі становила 1,81 кг/хв, або на 0,5 кг ($P < 0,05$) більше, ніж у материнської породи.

У радгоспі «Науковий» помісі за голштинською породою корови при середньому надої за 5 лактацій 4032 ± 96 кг переважали ровесниць червоної степової на 640 кг молока ($P < 0,01$), 19,3 кг молочного жиру ($P < 0,05$), на 22,1 та 23,5 кг відповідно білка та лактози. По цій же групі сервіс-період становив $91,3 \pm 9$ або менше, ніж у районованої породи, на 11 днів. Вибуття телят за 6 міс у червоної степової становило 8,3%, у помісних тварин — 5,0 %, час продуктивного використання по поліп-

шеній худобі — 4,5 лактації, по червоній степовій — 4,0 (за період аналізу до 5 лактацій).

Метод використання поліпшуючих порід визначив перспективний шлях виведення високопродуктивних стад. Так, на початку роботи по удосконаленню продуктивних і технологічних якостей стада надій від корови у колгоспі ім. Калініна становив 1962 кг. За 10 років по фермі з 700 гол він досяг 4007 кг. У стаді племзаводу «Щорський» Криничанського району надій помісних за голштинами перівісток у 1979 р. досяг 4658 кг, або на 437 кг більше, ніж по групі ровесниць червоної степової (при незначній різниці за вмістом жиру в молоці).

За даними дослідів, із зростанням кровності на голштинах зростає продуктивність. Так, надій 3/4-кровних корів за 11 лактацію в стаді радгоспу «Науковий» становив 4807 ± 203 кг молока із вмістом жиру $3,70 \pm 0,06$ % та $177,9 \pm 2,9$ кг молочного жиру, що більше, ніж у їх напівкровних ровесниць відповідно на 74 кг — 0,73 % — 8,6 кг. Розпочата 10 років тому робота йде в одному напрямку із визначеним завданням про створення нової червоної молочної породи. Базовими визначені такі провідні племінні господарства та ферми, як радгоспи «Науковий», «Щорський», «Самарський», Ерастівська дослідна станція, колгоспи ім. Калініна Новомосковського та Широківського районів, радгоспи «Нижньодніпровський», ім. 50-річчя Великого Жовтя та ін. Взагалі більш як 60 тис. тварин різної кровності за червоною степовою, англєрською та червоною датською породами поліпшують червоно-рябими голштинами за розробленими схемами.

Висновок. Вибрана схема створення високоудійного типу тварин (нової червоної молочної породи) при її реалізації дасть позитивні наслідки по підвищенню молочної продуктивності, поліпшенню екстер'єру та технологічних якостей корів.

Одержано редколегію 12. 12. 89

Изложены результаты улучшения красного степного скота при использовании красного датского, а помесей — красно-пестрого. Установлено, что показатели продуктивности и технологических качеств повышаются у помесных животных с увеличением кровности по улучшающей породе.

ISSN 0135-2385. Розведення та штуч. осіменіння великої рогатої худоби. 1991. Вип. 23

УДК 636.22/28.082

Л. О. ТИМЧЕНКО, асп.

УкрНДІ по племсправі в тваринництві

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОЩУВАННЯ БИЧКІВ І ТЕЛИЦЬ ДО РІЗНОГО ВІКУ ЗАБОЮ

Висловлено припущення на основі аналізу живої маси, продуктивності тварин, забійних і економічних показників про оптимальні строки вирощування на м'ясо бичків і телиць різних порід і породних сполучень.

Розвиток спеціалізованого м'ясного скотарства в зоні інтенсивного землеробства Української РСР і пошук раціональних варіантів сполучення різних порід м'ясної худоби є предметом тривалих наукових досліджень. Цілеспрямована робота по створенню худоби, що відповідає конкретним природно-економічним умовам з використанням імпортних спеціалізованих високопродуктивних порід, завершилась створенням нових типів м'ясної худоби — чернігівського та придніпровського. Наближається до завершення створення волинського, знам'янського та південного типів у відповідних зонах розведення.

Поряд з селекційним аспектом інтенсифікації м'ясного скотарства необхідне також максимальне використання біологічних особливостей розвитку тварин. Одним з основних критеріїв підвищення ефективності галузі повинно стати одержання най-